

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»
Факультет лінгвістики

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан ФЛ
_____ Наталія САЄНКО

«__»_____2020 р.

СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА МОВА 306

ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

рівень вищої освіти бакалавр

спеціальність 035 філологія

освітня програма Германські мови та літератури
(переклад включно), перша-англійська
Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – німецька
Романські мови та літератури
(переклад включно), перша – французька

Ухвалено методичною комісією ФЛ
Протокол від «__»_____2020р. №__
Голови методичної комісії
_____ Світлана ІБРАГІМОВА
«__»_____2020 р.

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

доцент, канд. філол. наук Вікторія ЗАВАДСЬКА

(підпис)

доцент, канд. філол. наук Алла НЕЧИПОРЕНКО

(підпис)

Програму затверджено на засіданні кафедри
української мови, літератури та культури

Протокол від «20» травня 2020 року № 14

Завідувач кафедри

_____ Олена ОНУФРІЄНКО

«__»_____ 2020 р.

Вступ

Програму навчальної дисципліни «Сучасна українська мова» складено відповідно до освітніх програм Германські мови та літератури (переклад включно), перша-англійська; Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька; Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька першого рівня вищої освіти – бакалавра, спеціальності 035 Філологія

Навчальна дисципліна належить до циклу загальної підготовки. Навчальні дисципліни базової підготовки.

Статус навчальної дисципліни обов'язкова.

Обсяг навчальної дисципліни 4,5 кредити ЄКТС.

Навчальна дисципліна «Сучасна українська мова» складається з двох кредитних модулів «Українська мова за професійним спрямуванням» ЗО6/1, «Стилістика сучасної української мови» ЗО6/2. За структурно-логічною схемою програми підготовки фахівця дисципліна «Сучасна українська мова» ґрунтується та взаємопов'язана зі знаннями та вміннями, якими студенти оволодівають у процесі засвоєння таких навчальних дисциплін, «Вступ до романо-германського мовознавства» ЗО1, «Друга іноземна мова (практичний курс)» ЗО2, «Іноземна мова (основна, практичний курс)» ЗО5 та іншими гуманітарними науками забезпечує вищу філологічну освіту, передбачає глибоке і всебічне вивчення системи і структури національної мови, аналіз і відносний опис лінгвістичних одиниць усіх рівнів, формує гуманітарну складову в програмі підготовки майбутнього перекладача.

Знання, вміння та досвід, здобуті у процесі навчання цієї дисципліни, забезпечують подальше оволодіння такими навчальними дисциплінами, як «Зіставна граматики» ЗО3, «Історія зарубіжної літератури» ЗО4 та «Прикладні лінгвістичні дослідження» ПО6.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою навчальної дисципліни є формування у студентів компетентностей:

ЗДАТНІСТЬ:

- дотримуватися морально-етичних та культурних норм, принципів академічної доброчесності та кодексу професійної етики, примножувати досягнення суспільства.
- вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно та письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації
- створювати усні й письмові тексти різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.
- аналізувати мовний та літературний матеріал, розуміти й інтерпретувати із урахуванням тенденцій наукових розвідок екстралінгвістичний та інтертекстовий зв'язок творів класичної літератури й сучасного дискурсу (художнього та фахового) – .
- використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування для розв'язання фахових комунікативних завдань у різних сферах професійної діяльності
- вести ділову комунікацію усно і письмово, редагувати, реферувати й анотувати різножанрові тексти державною та іноземними мовами.

1.2. Основні завдання навчальної дисципліни.

Після засвоєння навчальної дисципліни студенти мають продемонструвати такі результати навчання:

ЗНАННЯ:

- основних етапів формування, становлення і розвитку української мови;
- комунікативних ознак культури мовлення;
- основних норм сучасної української літературної мови;
- особливостей стилів та жанрів української літературної мови;
- основних понять та фундаментальних цінностей академічної доброчесності, її впливу на академічну культуру та якість освіти
- джерел наукової інформації та методики інформаційного пошуку;
- вимог до написання та оформлення академічних текстів;
- законів та основних засобів спілкування.
- основних понять та категорій лінгвостилістики;
- стилістичних ознак мовних одиниць усіх рівнів.

УМІННЯ:

- орієнтуватися в сучасних дослідженнях з різних напрямків українського мовознавства; знаходити, аналізувати інформацію з певною метою
- правильно використовувати мовні засоби: лексичні та граматичні відповідно до навчальних завдань
- послуговуватися різними типами словників під час перекладу та редагування різностильових текстів
- створювати навчальні тексти в жанрах, які відповідають професійній підготовці перекладача
- імплементувати досвід формування культури академічної доброчесності та запобігання проявам академічної нечесності; висловлювати думки для успішного розв'язання проблем і завдань у професійній діяльності; оволодіти основними поняттями та фундаментальними цінностями академічної доброчесності, розуміти її вплив на академічну культуру та якість освіти
- використовувати стилістичні засоби для ефективного усного та писемного мовлення
- оцінювати стилістичні ефекти в тексті та виявляти стилістичні засоби, за допомогою яких вони досягаються
- аналізувати стилістичні та стильові особливості мовних засобів
- виконувати стилістичний аналіз тексту різностильової приналежності
- диференціювати стилістичні помилки та виправляти їх

2. Зміст навчальної дисципліни

Кредитний модуль 1. Українська мова за професійним спрямуванням

Розділ 1. Засади академічної мовної культури

Мова як соціальний феномен. Українська мова як мова фахового спілкування. Академічна культура, академічна доброчесність. Лексична система сучасної української мови.

Розділ 2. Термінологічна система сучасної української мови

Термінотворення у системі сучасної української мови. Особливості перекладацької роботи із термінами.

Розділ 3. Особливості вербального фахового спілкування

Комунікативні ознаки культури мовлення. Культура усного мовлення. Культура науково-навчального мовлення. Українська лексикографія.

Кредитний модуль 2. Стилїстика сучасної української мови

Розділ 1. Стилїстика як розділ українського мовознавства

Поняття і категорії стилїстики. Структура стилїстики. Стилїстична норма. Стилїстичні помилки.

Розділ 2. Стилїстична система сучасної української мови. Стилїстика мовних одиниць Структура стилїстики: фоностилїстика, лексична та граматична стилїстика, стилїстичний синтаксис. Характеристика функціональних стилїв. Розмовний стиль. Стилїстичні ресурси художнього стилю української мови. Мовностилїстична своєрїднїсть публїцистики: жанрові рїзновиди. Конфесїйний стиль мовлення, його місце і роль у стилїстичнїй системї української мови. Структурно-функціональні та стилетвірнї особливості наукового стилю. Мовленнєво-функціональна специфіка офіційно-ділового мовлення.

Розділ 3. Стилїстика української мови та культура мовлення.

Комунікативно-стилїстичнї якості мовлення. Українська риторична традиція.

3. Заплановані види навчальної діяльності та методи навчання

Програмою заплановано проведення практичних занять.

Для засвоєння матеріалу дисциплїни «Сучасна українська мова» та набуття здобувачами вищої освіти необхідних фахових компетентностей застосовуються такі стратегії й технології:

- метакогнїтивнї (студенти самостїйно планують, реалїзовують свою навчальну діяльність, аналізують недолїки);
- когнїтивнї (практика, рецепція, продукування, аналіз, конструювання);
- соціальнї (взаємодїя, обмін інформацією, розподїл завдань під час групової роботи, налагодження взаємодїї з викладачем, досягнення консенсусу в обговореннї, вмїння налагоджувати комунікацію під час обговорення фахових проблем та виконання завдань).

Викладання курсу здїйснюється на засадах взаємодїї та взаємоповаги студента і викладача, з урахуванням потреб та можливостей студентїв-майбутнїх фахівцїв. Результатом такої роботи має стати набуття студентами відповідних знань і формування в них фахових навичок.

Під час навчання застосовуються:

- метод проблемного викладу передбачає постановку такого завдання, під час виконання якого студенти здобувають знання шляхом практичної діяльності, набувають відповідних умїнь і навичок; метод реалїзується через частково-пошукову діяльність (практичне заняття), самостїйну дослідницьку діяльність студентїв (самостїйна робота) або у формї проблемного викладу (теоретичний матеріал, що подається викладачем);
- рїзнї типи евристичних методїв (вільних асоціацїй, інверсїї, евристичних питань, «мозкового штурму») передбачають виконання завдань, що дозволяють студенту побачити закономірності розвитку мови та зв'язки одних мов з іншими (зокрема на лексичному рївнї), що є дуже важливим для майбутнїх перекладачїв;
- пояснювально-їлюстративний метод (словесна, практична та наочна форми) – застосовується там, де студенти-першокурсники ще не мають достатньої компетенції для самостїйного виконання завдання, наприклад, щодо оформлення наукової бїбліографїї;
- репродуктивний метод застосовується як «робота за алгоритмом», тому виключає лише повторення поданої інформації.

Усі методи навчання опосередковано спрямовані на формування навчально-стратегічної компетентності студентів, зокрема на розвиток метакогнітивної свідомості (процесу організації, реалізації, контролю та корегування власної навчальної діяльності).

4. Оцінювання результатів навчання

Форма семестрової атестації - залік. Для оцінювання результатів навчання застосовується 100-бальна рейтингова система і університетська шкала оцінювання.

5. Рекомендована література

Базова

1. Мацько Л. І. Стилїстика української мови: підруч. [для студ. філол. спец. вищ. навч. закл.] / Л. І. Мацько, О. М. Сидоренко, О. М. Мацько; [ред. Л. І. Мацько] – К.: Вища школа, 2005. – 462 с. – Режим доступу – http://litmisto.org.ua/?page_id=7116
2. Сучасна українська літературна мова : підручник / А. К. Мойсієнко, О. В. Бас-Кононенко, В. В. Бондаренко та ін. – К.: Знання, 2010. – 270 с. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://pick.net.ua/uk/extra/psosvita/1310-suchasna-ukrainska-literaturna-mova>
3. Шевчук С. В. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник / С. В. Шевчук, І. В. Клименко. – 2-ге вид., випр. і допов. – Київ: Алерта, 2011. – 694 с. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://irbis-nbu.gov.ua/ulib/item/UKR0001711>

Допоміжна

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. фонд «Міжнарод. фонд дослідж. освіт. політики» ; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова» [Електронний ресурс]. – Київ : Таксон, 2016. – 234 с. – Режим доступу до ресурсу: <https://drive.google.com/file/d/0BvePGdGpHh6Wa1NoR3g4S1FaWVE/view>
2. Д'яков А. С. Основи термінотворення: семантичні та соціолінгвістичні аспекти : [монографія] / А. С. Д'яков, Т. Р. Кияк, З. Б. Куделько. – Київ: КМ Academia, 2000. – 216 с. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?S21CNR=20&S21STN=1&S21REF=2&C21COM=S&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21All=%3C.%3EID%3DUKR0009600%3C.%3E&&S21FMT=fullwebr>
3. Мацько Л.І. Культура української фахової мови: Навч.посіб./Л.І.Мацько, Л.В.Кравець. – К.: ВЦ «Академія», 2007. – 360 с. – Режим доступу – <http://ua.convdocs.org/download/docs>
4. Погиба Л. Г. Українська мова фахового спрямування : підручник / Л. Г. Погиба, Т. О. Грибніченко, Л. М. Голіченко. – Київ: Кондор, 2012. – 348 с. : табл. . – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?S21CNR=20&S21STN=1&S21REF=2&C21COM=S&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21All=%3C.%3EID%3DUKR0001012%3C.%3E&&S21FMT=fullwebr>